

Sygn. akt VU 1598/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **L. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o prawo do wypłaty emerytury

na skutek odwołania L. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 października 2013r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1598/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 23 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił uchylenia decyzji z dnia 4 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza wnioskodawczyni L. M. prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 30 września 2013r.

W dniu 29 listopada 2013 r. L. M. wniosła odwołanie od tej decyzji, w którym wniosła o uchylenie decyzji i wypłatę zaległej emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 30 września 2013r. wraz z odsetkami, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. M., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 8 września 2009 r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawczyni była wówczas zatrudniona w Szkole Podstawowej w P..

Decyzją z dnia 21 września 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał L. M. prawo do emerytury od dnia (...)

(dowód: wniosek emerytalny – 1-6 akt emerytalnych, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 9, 15 akt emerytalnych, decyzja – k. 39-40 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 4 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w T. wstrzymał wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 roku z powodu kontynuowania zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

(dowód: decyzja z dnia 4.10.2011r. k. 97 akt emerytalnych)

Pismem z dnia 17 października 2013 roku L. M. wniosła o wznowienie wypłaty emerytury od 1 października 2011 roku wraz z należnymi odsetkami.

(dowód: pismo z dnia 17.10.2013 r. – k. 98 akt emerytalnych plik II)

Decyzją z dnia 23 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wznowił wypłatę emerytury od dnia 1 października 2013 roku tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

(dowód: decyzja z dnia 23.10.2013r. k. 101 akt emerytalnych)

Drugą decyzją z dnia 23 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił uchylecia decyzji z dnia 4 października 2011 roku w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do 30 września 2013 roku.

(dowód: decyzja z dnia 23.10.2013 r. k. 103 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadnione.

W niniejszej sprawie stan faktyczny był niesporny, natomiast kwestią sporną było ustalenie od jakiej daty winna być wznowiona wnioskodawczyni L. M. wypłata emerytury, która decyzją z dnia 4 października 2011 roku została zawieszona od dnia 1 października 2011 roku. Organ rentowy stanął bowiem na stanowisku, iż wznowienie wypłaty emerytury winno nastąpić od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, co nastąpiło w dniu 17 października 2013 roku. Tym samym decyzją z dnia 23 października 2013 roku wznowił wypłatę emerytury, od dnia 1 października 2013 roku i w tym zakresie wydał stosowną decyzję. Jednocześnie drugą decyzją z dnia 23 października 2013 roku (zaskarżoną) odmówił uchylecia decyzji z dnia 4 października 2011 roku w części w jakiej decyzja ta zawieszala prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 30 września 2013 roku.

Na wstępie wskazać należy, iż wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury - decyzją z dnia 21 września 2009 r. - **z dniem(...)**W okresie od dnia 8 stycznia 2009r. do dnia 31 grudnia 2010r. (a zatem w dacie nabycia prawa do emerytury przez wnioskodawczynię) treścią ryzyka emerytalnego było osiągnięcie wieku emerytalnego i posiadanie odpowiedniego stażu pracy (art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm)). Wypłata emerytury w tym okresie nie była uzależniona od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Dopiero z dniem wejścia w życie przepisu art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czyli z dniem 1 stycznia 2011 r. prawo do wypłaty emerytury zostało uzależnione przez ustawodawcę od rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury. Jednocześnie na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) przepis art. 103a ustawy od dnia 1 października 2011r. miał zastosowanie także do emerytur przyznanych przed dniem 1 stycznia 2011r. Od tego momentu warunkiem podjęcia wypłaty emerytury było uprzednie rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K2/12 (opublikowanym w Dzienniku Ustaw w dniu 22 listopada 2012 roku) stwierdził, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach

publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy (a zatem w okresie od dnia 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.), jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Trybunału rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 w/w ustawy spowodowało, że osoby które skutecznie nabyły i realizowały prawo do emerytury **w okresie od dnia 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.** zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego – a mianowicie ich prawo do pobierania emerytury po dniu 1 października 2011r. zostało uzależnione od rozwiązania stosunku pracy. Treść ryzyka emerytalnego nie powinna zdaniem Trybunału być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury. Jeśli ubezpieczony już raz spełnił warunki, od których zależało nabycie prawa do emerytury, to zdaniem Trybunału niedopuszczalnym jest, nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka emerytalnego, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury.

Te w/w niezgodne z Konstytucją RP przepisy były podstawą zawieszenia przez organ rentowy wypłaty emerytury wnioskodawcy z dniem 1 października 2011r. z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia z dotychczasowym pracodawcą bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy (decyzja z dnia 4 października 2011r.).

W tym miejscu wskazać należy, iż w toku postępowania sądowego zmienił się stan prawny regulujący przedmiotową materię. Już bowiem po wydaniu zaskarżonej decyzji a przed wydaniem wyroku, w dniu 19 lutego 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 169). Ustawa miała na celu wykonanie wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Do dnia wejścia w życie ustawy Oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie miały podstaw prawnych do wydawania decyzji w sprawach, które reguluje ustawa. Powołana ustawa określa zasady ustalania i wypłaty emerytur, które były zawieszane od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r., a przyczyną zawieszenia było kontynuowanie zatrudnienia podjętego przed przejściem na emeryturę, a w szczególności: krąg osób, którym przysługuje wypłata emerytury za okres od 1 października 2011 r., sposób ustalenia kwoty zawieszanej emerytury podlegającej wypłacie, okres, za który przysługują odsetki, ustalone w wysokości odsetek ustawowych określonej przepisami prawa cywilnego, rozliczenie przychodu uzyskanego w roku 2011 i 2012, termin na wydanie decyzji oraz tryb postępowania w przypadku, gdy toczy się postępowanie odwoławcze. Zgodnie z art. 2 powołanej ustawy wypłata zawieszanej emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. na podstawie powołanej ustawy przysługuje osobom, które prawo do tej emerytury nabyły przed dniem 1 stycznia 2011 r, a wypłata została zawieszona od 1 października 2011 r., w związku z nierozwiązaniem stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. W myśl zaś art. 7 ust. 1 powołanej ustawy wypłata zawieszanej emerytury następuje na wniosek emeryta. Powyższe oznacza, że ZUS wydaje decyzję w sprawie wypłaty zawieszanej emerytury po złożeniu wniosku przez emeryta.

Stosownie do treści art. 316 §1 kpc po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że w art. 316 § 1 kpc chodzi o zasady dotyczące orzekania, które mają za zadanie określenie momentu właściwego dla oceny stanu sprawy przez sąd przy wydaniu wyroku (zasada aktualności), stan sprawy może bowiem w toku procesu ulegać zmianom. „Stanem rzeczy” w rozumieniu tego przepisu są więc zarówno okoliczności faktyczne sprawy jak i przepisy prawa, na podstawie których ma być wydane rozstrzygnięcie (ich zmiana pomiędzy wytoczeniem powództwa lub złożeniem odwołania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych a zamknięciem rozprawy) – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 roku, sygn. akt II UK 117/11.

Stosownie zaś do treści art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej

niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzje z urzędu z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3. Przepis ten nie dotyczy jednak sytuacji, gdy decyzja odmawiająca przyznania prawa do świadczenia była następstwem popełnionego przez organ rentowy błędu. Wówczas zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zawarte w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej określenie „błąd organu rentowego” obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniechania tego organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego czy jest ona skutkiem zaniechania, pomyłki, celowego działania organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców. (por. wyrok z dnia 17 marca 2011r., I UK 332/10). W ramach błędu organu rentowego lub odwoławczego nie mieści się jednak wada legislacyjna, co jednoznacznie potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 października 2012 roku (sygn. akt I UK 213/12, Legalis), który to pogląd Sąd Okręgowy w całości podziela i akceptuje.

Tym samym w ocenie Sądu, za błąd organu rentowego można uznać niezastosowanie istniejących regulacji prawnych lub oczywiście wadliwe ich zastosowanie, nie można natomiast do tej kategorii zaliczyć wadliwej normy prawnej, której niekonstytucyjność stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy- Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.